

Dotaz

Naše společnost, obchodník s cennými papíry, používá k propagaci podílových listů zahraničních investičních společností dealery. Dealeři představí potenciálnímu investorovi společnost a cenné papíry a předají mu autorizované materiály a námi podepsaný návrh rámcové smlouvy. Jestliže zákazník smlouvu podepíše, dealer nám ji doručí. Rámcová smlouva neobsahuje pokyn k nákupu či prodeji cenných papírů. Ten doručuje investor sám způsobem dohodnutým ve smlouvě, popř. jej zadá na naši telefonní linku. Cílem činnosti dealerů je tedy uzavírání rámcových smluv s potencionálními investory. Tím dealeři de facto zprostředkovávají budoucí zadávání konkrétních pokynů k nákupu či prodeji cenných papírů. Potřebují registraci podle § 45a zákona o cenných papírech?

Odpověď

Již podle úpravy účinné do 31. prosince 2000 vyžadovala Komise pro cenné papíry (dále jen „Komise“) u osob, které na základě zpravidla mandátních smluv s obchodníkem s cennými papíry zprostředkovávaly uzavírání (rámcových) komisionářských smluv o obstarání koupě nebo prodeje cenného papíru s potenciálními zákazníky obchodníka, povolení k obchodování s cennými papíry. Kromě textu právních norem argumentovala Komise potřebou, aby měl zákazník ještě před vstupem do smluvního vztahu zajištěnou odbornou péči licencovaným subjektem, předpokládanou v zákoně, tedy především možnost poradit se s kvalifikovaným zaměstnancem obchodníka s cennými papíry.

Novela zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech (dále jen „zákon o cenných papírech“), provedená zákonem č. 362/2000 Sb. zavedla princip registrace, který umožňuje vykonávat činnost spočívající v přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních instrumentů po splnění méně přísných kritérií, než jaké klade zákon na žadatele o povolení obchodníka s cennými papíry. Bez registrace Komise nelze vykonávat činnost, která splňuje kumulativně znaky vypočtené v § 45a odst. 1 písm. a) až c) zákona o cenných papírech. Při posouzení, zda propagace podílových listů vyžaduje registraci Komise, je rozhodující, zda lze tuto činnost subsumovat pod poskytování investiční služby „*přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních instrumentů na účet zákazníka*“ (§ 8 odst. 2 písm. a) zákona o cenných papírech).

Komise je přesvědčena, že pod investiční službu přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních instrumentů na účet zákazníka je nutné zahrnout též zprostředkování rámcových smluv, na jejichž základě zákazník konkrétní pokyn obchodníkovi s cennými papíry teprve udělí. Předání návrhu rámcové smlouvy o obstarání nákupu nebo prodeje investičního instrumentu a zprostředkování jeho akceptace jsou též pokyny, které se **týkají** investičních instrumentů a obchodování s nimi, a to velmi úzce.

Obchodník s cennými papíry realizuje řadu zákonných povinností vůči potenciálnímu zákazníkovi ještě před předáním vlastního pokynu k uskutečnění obchodu, v tzv. předmluvní fázi (srov. některé dílčí povinnosti podle § 47b odst. 1 zákona o cenných papírech, jakož i obecnou povinnost odborné péče). Najme-li si na tuto fázi agenta, nezbavuje se tím odpovědnosti vůči zákazníkovi, a to ani z hlediska soukromého práva. Mj. z toho důvodu Komise v minulosti razantně vystupovala proti jakékoliv delegaci odborných činností obchodníka s cennými papíry na podnikatelské subjekty mimo něj, které neměly povolení k poskytování investičních služeb. Ustanovení § 45a zákona o cenných papírech na podobné snahy reaguje tím, že po zprostředkovateli investiční služby vyžaduje registraci, ukládá mu obdobné povinnosti jako obchodníkovi s cennými papíry a jeho činnost podrobuje doзору Komise.

V navrženém schématu sice agent nepředává konkrétní pokyn k nákupu či prodeji, vytváří však smluvní bázi, na které se předávání pokynů realizuje bez dalšího, tj. bez dodatečného „předsmluvního“ jednání obchodníka s cennými papíry a s tím se pojících povinností. Předsmluvní ochrana potenciálního zákazníka tak musí nastoupit ještě před uzavřením rámcové smlouvy (povinnost jednat s odbornou péčí v nejlepším zájmu „zákazníka“, povinnost zjistit profesionalitu zákazníka, jeho investiční úmysly, dosavadní zkušenosti, připravenost riskovat a podle toho nastavit míru „osvětové činnosti“, učinit adekvátní investiční doporučení apod.).

Mezi přijetím konkrétního pokynu ze strany agenta a vytvořením všech smluvních i organizačních předpokladů pro to, aby mohl zákazník pokyn bez dalšího zadat, dle názoru Komise z hlediska účelu § 45a zákona o cenných papírech rozdíl není. V případě daného tazatele ostatně Komise z přiložených podkladů shledává, že okruh smluvních povinností dealera téměř doslova kopíruje povinnosti podle § 45a odst. 6 zákona o cenných papírech a též jeho provize přímo závisí na pokynech, které zákazníci obchodníkovi s cennými papíry podají. Dealer tak bude přímo hmotně zainteresován na co nejvyšším počtu, popř. objemu podaných pokynů, což se v jeho činnosti nepochybně projeví tak, že bude na zákazníky působit, aby konkrétní pokyny podávali, a to čím více, tím lépe pro něj. Jeho služba se tak ve skutečnosti nebude odlišovat od činnosti registrovaného agenta, který zprostředkovává uzavírání rámcových smluv s konkrétním pokynem.

Prezídium Komise schválilo dne 16. října 2001.

Kontaktní osoby: Veronika Hynková, 21096422,
Daniel Melichar, 21096212.